

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
на пријемном испиту у филолошким гимназијама и одељењима
школска 2011/2012. година

Питање број	П и т а њ е	Поени
1.	<p>Славеносрпски језик настао је у 18. веку посрбљавањем рускословенског језика.</p> <p>а) Тачно.</p> <p>б) Није тачно.</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	_____
2.	<p>У три одговора сви наведени сугласници припадају истој групи по месту настанка (изговора):</p> <p>а) Задњонепчани: К, Г, Х</p> <p>б) Зубни (дентални): С, З, Т, Д, Ц</p> <p>в) Предњонепчани: Љ, Њ, Ћ, П, Б</p> <p>г) Надзубни (алвеоларни): Р, Л, Н</p> <p>д) Уснени (билабијални): П, Б, М, Н</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачних одговора.</p>	_____
3.	<p>ЦВЕЋЕ, НОШЕН, ЈУНАЦИ, БРЖИ, СВАДБЕНИ, ВРАПЦИ</p> <p>а) Подвуци речи у којима је извршено јотовање.</p> <p>б) Препиши речи у којима је остварено једначење сугласника по звучности:</p> <p>_____</p>	_____
4.	<p>Испред стамбене зграде пажљиво се шетао зелембаћ.</p> <p style="text-align: center;">Подвуци речи у којима је остварено једначење сугласника по месту и начину изговора.</p>	_____
5.	<p>а) Док сам испред куће, видим да је суседна кућа лепша од осталих кућа.</p> <p>б) Стриц Јован, старији од стрица Милана, био је веселији од осталих стричева.</p> <p>– У примеру а) подвуци облик именице КУЋА, који се карактерише дугим акцентом.</p> <p>– У примеру б) подвуци облик именице СТРИЦ, који се карактерише дугосилазним акцентом.</p>	_____

6.	<p>Као пробуђена, гледала је сада сва та питања пред собом и у њима своју неразумљиву лудост.</p> <p>а) Подвуци непроменљиве речи.</p> <p>б) Препиши у употребљеном облику присвојну заменицу: _____</p>	_____
7.	<p>Понекад, кад није било никога код куће, тумарао бих по стану и тражио да ли је негде остао још неки траг, осим породичних фотографија.</p> <p>а) Подвуци именице и придеве.</p> <p>б) Препиши у употребљеном облику одричну заменицу за лице: _____</p>	_____
8.	<p>Писаће <u>Милени</u> да <u>она</u> нема <u>никаких обавеза</u>, а да <u>деца</u> треба да отпутују.</p> <p>а) Милени: _____</p> <p>б) она: _____</p> <p>в) <u>никаких обавеза</u>: _____</p> <p>г) <u>деца</u>: _____</p> <p>Поред примера наведи назив одговарајућег падежног облика.</p>	_____
9.	<p>Иза примера наведи назив за врсту именица према значењу којој припадају.</p> <p>а) ВОДА, МЛЕКО: _____</p> <p>б) ГРОЖЂЕ, БРАЋА: _____</p> <p>в) ОЛОВКА, АУТОМОБИЛ: _____</p> <p>г) ДУНАВ, ЈОВАН: _____</p>	_____
10.	<p>Наведи облик номинатива подвучених заменица.</p> <p>а) Видео сам <u>је</u> на улици: _____</p> <p>б) <u>Ни о коме</u> се не зна ништа: _____</p> <p>в) Због <u>чега</u> је дошао? _____</p> <p>г) Снег је падао по <u>њему</u>: _____</p>	_____
11.	<p>ТРЧАТИ, ПОТРЧАТИ, ДОТРЧАТИ, ПРЕТРЧАТИ, УТРЧАТИ</p> <p>Подвуци глагол који означава почетак радње.</p>	_____

12.	<p>Поред примера наведи назив употребљеног глаголског облика.</p> <p>а) <u>Кренуо бих</u> преко брда. _____</p> <p>б) <u>Дојурила је</u> сутрадан. _____</p> <p>в) Успешно <u>решава</u> задатак. _____</p> <p>г) Путник <u>немаше</u> стрпљења. _____</p>	_____
13.	<p>Чим сам се пролетос вратио у Београд, брзо сам схватио да морам одмах да се навикнем на гужву.</p> <p>а) Подвуци прилоге у наведеном примеру.</p> <p>б) Препиши прилог који може имати компарацију: _____</p>	_____
14.	<p>Одреди функцију (службу) подвучених речи.</p> <p>а) Нису нашли девојчицу <u>веселих очију</u>. _____</p> <p>б) Човек је био <u>весео</u>: _____</p>	_____
15.	<p>Новак Ђоковић, <u>најуспешнији српски тенисер</u>, стигао је у Рим.</p> <p>а) Наведи службу (функцију) подвучене синтагме: _____</p> <p>б) Наведи назив падежног облика подвучене синтагме: _____</p>	_____
16.	<p>– Дуго се разговарало о утакмици.</p> <p>– Гост је био смештен у новом хотелу.</p> <p>– Деца се радују играчкама.</p> <p>а) Подвуци пасивну реченицу.</p> <p>б) Препиши субјекат пасивне реченице: _____</p>	_____
17.	<p>Просте реченице у сложеној реченици</p> <p style="text-align: center;">Гледао је према нама и срдечно се осмехивао.</p> <p>– налазе се у:</p> <p>а) саставном односу</p> <p>б) супротном односу</p> <p>в) раставном односу</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора</p>	_____
18.	<p>Брат је рекао <u>да водич зна пут до извора</u>.</p> <p>а) Наведи назив за врсту зависних реченица по значењу којима припада подвучена реченица: _____</p> <p>б) Препиши субјекат зависне реченице: _____</p>	_____

19.	<p>Подвучене синтагме у примерима</p> <p>- човек <u>брзих покрета</u> и човек <u>са брзим покретима</u></p> <p>Илустрју:</p> <p>а) антонимију</p> <p>б) хомонимију</p> <p>в) падежну синонимију</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	_____
20.	<p>СТАНЧИЋ, ТУЖИБАБА, ДОЛАЗАК, ПЕКАР, КУЋИЦА</p> <p>а) Препиши реч без суфикса. _____</p> <p>б) Подвучи именице деминутивног значења.</p>	_____
21.	<p>ВИСОК, ХРАБАР, ОДВАЖАН, НИЗАК, НЕУСТРАШИВ</p> <p>Из низа препиши речи тако да илустрју одређене односе значења:</p> <p>а) Синоними: _____</p> <p>б) Антоними: _____</p>	_____
22.	<p>Препиши писаним словима ћирилице текст поштујући граматичка и правописна правила српског књижевног језика.</p> <p>Пет ранораниоца из нашег одељења позвало је двадесет посетиоца да заедно посечу дрво коим бимогли да испечу месо које је донето синоћ</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	_____
23.	<p>Препиши писаним словима ћирилице текст поштујући граматичка и правописна правила српског књижевног језика.</p> <p>Тврдио је да је претседник матице српске рекао да је јадранско море најлепше на балканском полуострву.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	_____

24.	<p>Препознај и напиши назив подвучене стилске фигуре.</p> <p>а) „Јутро је. <u>Оштар</u> мраз спалио зелено лисје, а <u>танак</u> и <u>бео</u> снег покрио поља и равни...” _____ (В. Илић: <i>Зимско јутро</i>)</p> <p>б) „Ми смо мале, ал` смо знале да нас неће нико хтети, нико смети тако волети, као ти... – <u>Ћију, ћи!</u>” _____ (Б. Јакшић: <i>Вече</i>)</p> <p>в) „Пуче по граду <u>глас као муња</u> да је Фурлан погинуо.” _____ (С. М. Љубиша: <i>Кањош Мацедоновић</i>)</p>									
25.	<p>Заокружи слово испред у свим појединостима тачне тврдње:</p> <p>а) Антитеза је врста стиха. б) <i>Прва бразда</i> је приповетка Лазе Лазаревића. в) <i>Горски вијенац</i> је народна лирска песма. г) Нарација је облик казивања.</p>									
26.	<p>Подвуци књижевну врсту која припада и народној и уметничкој књижевности:</p> <p>путопис, роман, љубавна песма, комедија, дневник</p>									
27.	<p>У кућицу испред наслова драме напиши одговарајући број ко је аутор дате драме:</p> <table data-bbox="305 1501 1128 1743"> <tr> <td>☐ <i>Ромео и Јулија</i></td> <td>1. Јован Стерија Поповић</td> </tr> <tr> <td>☐ <i>Сумњиво лице</i></td> <td>2. Виљем Шекспир</td> </tr> <tr> <td>☐ <i>Покондирена тиква</i></td> <td>3. Бранислав Нушић</td> </tr> <tr> <td>☐ <i>Избирачица</i></td> <td>4. Коста Трифковић</td> </tr> </table>	☐ <i>Ромео и Јулија</i>	1. Јован Стерија Поповић	☐ <i>Сумњиво лице</i>	2. Виљем Шекспир	☐ <i>Покондирена тиква</i>	3. Бранислав Нушић	☐ <i>Избирачица</i>	4. Коста Трифковић	
☐ <i>Ромео и Јулија</i>	1. Јован Стерија Поповић									
☐ <i>Сумњиво лице</i>	2. Виљем Шекспир									
☐ <i>Покондирена тиква</i>	3. Бранислав Нушић									
☐ <i>Избирачица</i>	4. Коста Трифковић									
28.	<p>Прецртај појам који не припада следећем низу:</p> <p>персонификација, сонет, метафора, хипербола, контраст</p>									

29.	<p>Међу наведеним песмама подвуци народну лирску песму:</p> <p><i>На Газиместану, Диоба Јакишића, Српска дјевојка, Подне, Крвава бајка</i></p>	_____															
30.	<p>Доврши реченице:</p> <p>а) Елементи структуре драмског текста су: експозиција, заплет, кулминација, перипетија и _____.</p> <p>б) Аутор чувеног романа <i>Робинсон Крузо</i> је француски писац _____.</p> <p>в) Посебан облик монолога у коме се износе мисли појединог лика, односно његова неизречена размишљања, осећања и сл. онако како се смењују и надолaze у његовој свести назива се _____.</p> <p>г) Врста књижевног дела у коме се износи оштра осуда друштвених мана са циљем да се извргну руглу и подсмеху назива се _____.</p>	_____															
31.	<p>Напиши врсту риме остварене у наредној строфи песме Стевана Раичковића:</p> <p>„На висоравни, где је сјало од сунца све ко огледало, чини се сад да неће стати киша и сунце опет сјати.“</p> <p>Ова врста риме назива се _____.</p>	_____															
32.	<p>Заокружи слово испред тврдње о одлици научног стила:</p> <p>а) пренесена значења речи</p> <p>б) употреба стручних израза (термина)</p> <p>в) сконцентрисаност на актуелна дешавања и писање вести, извештаја, интервјуа</p> <p>г) то је тзв. „хладни стил” пун фраза типа: „у складу са горњим насловом”, „поштовани корисниче, обавештавамо вас да...” и сл.</p>	_____															
33.	<p>Поред наведеног лика напиши наслов дела у коме се појављује, као и име и презиме аутора:</p> <table border="1" data-bbox="310 1703 1310 1999"> <thead> <tr> <th>Л и к</th> <th>Д е л о</th> <th>А у т о р</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>а) Вук Исакович</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>б) Благоје казанџија</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>в) Фема</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>г) Пилип Бакљина</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Л и к	Д е л о	А у т о р	а) Вук Исакович			б) Благоје казанџија			в) Фема			г) Пилип Бакљина			_____
Л и к	Д е л о	А у т о р															
а) Вук Исакович																	
б) Благоје казанџија																	
в) Фема																	
г) Пилип Бакљина																	

34.	<p>Прочитај наведени одломак и одговори на постављена питања.</p> <p>„Опет сам поранио да дочекам излазак сунца. Нигда, чини ми се, Неапољ није лепши него кад се сунце рађа. Што чини ову лепоту није ниједан путник описао, није ниједан сликар насликао, није ниједан поета опевао. (...) Колико је леп Неапољ и у зору и после зоре, ја бих га ипак давно оставио; отишао бих – да у њему није Владика.”</p> <p>а) Наслов дела је _____</p> <p>б) Аутор дела је _____</p> <p>в) Књижевно-документарна врста којој припада ово дело је _____</p>									
35.	<p>Напиши имена јунака народне епске поезије којима одговарају следећи подаци:</p> <p>а) Велики хајдук кога у заробљеништву муче паљењем ватре на грудима, стављањем змије да гамиже по телу, ударањем клинова под нокте. Све те муке је издржао не померајући се и правећи се да је мртав, али када је пред њим заиграла прелепа Хајкуна, није могао одолети да јој се не осмехне.</p> <p>Он се зове _____</p> <p>б) Веома млад јунак који нема ни пуних шеснаест година, а одлучио је да свога оца замени у мегдану са силним агом од Рибника. Умало да га на крају убије рођени отац јер је заборавио да пресвуче турско одело.</p> <p>Он се зове _____</p> <p>в) Једини наш епски јунак о коме је спевано толико песама да се читав један тематски круг песама назива по њему. Посестрима му је вила, пркоси и свети се Турцима поставши заштитник раје, а један од највећих показатеља његове јуначке величине је што уме да призна да постоји и бољи јунак од њега, те жали што га је на мегдану убио.</p> <p>Он се зове _____</p> <p>г) Он није желео да свој родни Сталаћ, али ни сабљу, коња и љубу преда турском цару и то упркос свим претњама и надмоћи противничке војске. Када је било јасно да Турци улазе у Сталаћ, овај јунак заједно са својом верном супругом Јелицом потражио је смрт у хладној Морави.</p> <p>Он се зове _____</p>									
36.	<p>У кућицу испред наслова напиши одговарајући број којој књижевној врсти припада дато дело:</p> <table border="0"> <tr> <td data-bbox="324 1711 779 1764">☐ <i>Том Сојер</i></td> <td data-bbox="779 1711 1315 1764">1) рефлексивна песма</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1774 779 1827">☐ <i>Светли гробови</i></td> <td data-bbox="779 1774 1315 1827">2) аутобиографија</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1837 779 1890">☐ <i>Живот и прикљученија</i></td> <td data-bbox="779 1837 1315 1890">3) приповетка</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1900 779 1953">☐ <i>Кањош Мацедоновић</i></td> <td data-bbox="779 1900 1315 1953">4) роман</td> </tr> </table>	☐ <i>Том Сојер</i>	1) рефлексивна песма	☐ <i>Светли гробови</i>	2) аутобиографија	☐ <i>Живот и прикљученија</i>	3) приповетка	☐ <i>Кањош Мацедоновић</i>	4) роман	
☐ <i>Том Сојер</i>	1) рефлексивна песма									
☐ <i>Светли гробови</i>	2) аутобиографија									
☐ <i>Живот и прикљученија</i>	3) приповетка									
☐ <i>Кањош Мацедоновић</i>	4) роман									

37.	<p>Међу наведеним делима подвуци наслов народне бајке:</p> <p><i>Плави чуперак, Међу својима, Златна јабука и девет пауница, Женидба Милића барјактара, Горски вијенац, Еро с онога свијета</i></p>	_____										
38.	<p>Поред наведеног књижевнотеоријског појма напиши ком књижевном роду (лирика, епика или драма) припада:</p> <table border="1" data-bbox="310 468 1317 831"> <thead> <tr> <th data-bbox="310 468 748 552">Књижевнотеоријски појам</th> <th data-bbox="748 468 1317 552">Књижевни род</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="310 552 748 621">а) дидаскалија</td> <td data-bbox="748 552 1317 621"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="310 621 748 690">б) приповедач</td> <td data-bbox="748 621 1317 690"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="310 690 748 760">в) ретроспекција</td> <td data-bbox="748 690 1317 760"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="310 760 748 831">г) згуснут језички израз</td> <td data-bbox="748 760 1317 831"></td> </tr> </tbody> </table>	Књижевнотеоријски појам	Књижевни род	а) дидаскалија		б) приповедач		в) ретроспекција		г) згуснут језички израз		_____
Књижевнотеоријски појам	Књижевни род											
а) дидаскалија												
б) приповедач												
в) ретроспекција												
г) згуснут језички израз												
39.	<p>Пажљиво прочитај наредни одломак песме <i>Почетак буне против дахија</i> и одговори на питања:</p> <p>а) Допуни реч која недостаје у наредним стиховима:</p> <p>„Боже мили, чуда великога! Кад се ђаше по земљи Србији, по Србији земљи да преврне и да друга постане судија, ту кметови нису ради кавзи, нит’ су ради Турци изјелице, ал’ је рада сиротиња _____, која глоба давати не може”</p> <p>б) Напиши име и презиме народног певача од кога је Вук Караџић забележио ову песму:</p> <p>Народни певач је _____.</p> <p>в) У песми се наводе збивања која претходе једном важном историјском догађају у нашој историји. О ком значајном историјском догађају је реч?</p> <p>Историјски догађај је _____.</p>	_____										
40.	<p>Доврши реченицу:</p> <p>Драмска врста у којој главни јунак својим поступцима у тренуцима слабости, колебања, узбуђења или недоследности нехотице изазива несрећу и страда</p> <p>назива се _____.</p>	_____										

41.	<p>Заокружи слово испред тврдње која је у потпуности тачна:</p> <p>а) Владика Данило је главни јунак романа <i>Деобе Добрице Ћосића</i>.</p> <p>б) Словенска антитеза је стилска фигура која се користи најчешће у комедијама.</p> <p>в) <i>Плава гробница</i> је позната народна бајка.</p> <p>г) Пословице, питалице и загонетке припадају кратким фолклорним формама.</p>	_____
42.	<p>Заокружи тачан одговор на питање – шта је тема новеле Антона Павловича Чехова <i>Чиновникова смрт</i>:</p> <p>а) Страх нижег чиновника царске Русије који је погрешно протумачио да се на позоришној представи замерио генералу и због тога умро.</p> <p>б) Свакодневни живот неспутаног човека који викендом одлази на позоришне представе да би се релаксирао од напорних радних дана.</p> <p>в) Љубав чиновника према родној Русији и његова пријава да учествује у ослободилачким ратовима.</p> <p>г) Слобода и храброст нижег чиновника да каже ономе који је од њега виши по чину оно што је исправно.</p>	_____
43.	<p>Подвуци појам који не припада низу:</p> <p>нарација, дијалог, градација, дескрипција</p>	_____
44.	<p>Подвуци наслове две народне епске песме у којима се јавља мотив гавранова као птица које доносе вести о страдању:</p> <p><i>Марко Краљевић укида свадбарину, Смрт мајке Југовића, Отаџбина, Стари Вујадин, Бој на Мишару, Међу својима</i></p>	_____
45.	<p>Доврши реченице у датом одломку:</p> <p>Епско лирске-песме које опевају догађај са много осећања Вук Карацић је називао <i>пјесме на међи</i>. У њима се и нарација смењује са дијалогом, а постоји и драмски тон. Врсте народних епско-лирских песама су романса и _____, а ауторска књижевност познаје још једну врсту _____ која се назива _____.</p>	_____

